

tuinkalender oktober

vzw Volkstuin
Werk van den Akker
Sint-Amandsberg
Koninklijke Vereniging
Maatschappelijke zetel:
Morekstraat 418
9032 Gent

Tuinkalender: oktober (wijnmaand)

Wat kunnen we in oktober in de tuin in orde brengen?

Siertuin - plantenborders:

- Vele planten zijn uitgebloeid en hebben nu rijpe zaden of bessen. Verzamel deze vooraleer de vogels of de insecten er mee weg zijn. Vele van deze zaaddozen zijn trouwens ideale benodigdheden om te bloemschikken. Wie in de bloemsierkunst thuis is, weet dat de tijd gekomen is om hortensia's te verzamelen en te laten drogen. De hortensia's bloemen mag je knippen indien ze papierachtig aanvoelen en knisperen wanneer je erover wrijft.
- De uitgebloeide stengels van de vaste planten mogen indien gewenst worden weg gesneden, toch is het best om met de grote schoonmaak van de tuin te wachten tot in het voorjaar. Zo krijgen de planten gedurende de winter toch nog wat vorstbescherming van de bovengrondse afgestorven plantendelen. De uitgebloeide stengels van bv Phlox (brandkruid), Eupatorium (leverkruid), Monarda (bergamotplant), Astilbe,... kun je ook laten staan zodat die in de winter voor sfeer in de tuin kunnen zorgen met hun prachtige silhouetten.
- Sommige vaste planten zoals de kokardebloem (Gaillardia) en de prachtkaars (Gaura lindheimeri) staan nu reeds verschillende maanden na elkaar volop te bloeien. Dit zijn twee typische voorbeelden van planten die je nu 'met pijn in het hart' moet snoeien zodat ze zichzelf niet zouden dood bloeien. Door ze in te snoeien kunnen ze nog wat energie opdoen voor het volgende groei- en bloeiseizoen.
- Vaste planten kunnen tot ± 15 oktober worden gescheurd en terug uitgeplant. Zwakkere soorten zoals de herfstanemonen en de siergrassen worden best in het voorjaar gescheurd.
- De tuinplanten die matig winterhard zijn zoals de Gunnera, smalbladige

Agapanthussen en winterharde exotenplanten beschermen tegen de vorst. Afdekken met luchtig materiaal en daarboven een afdekking aanbrengen die een teveel aan vocht tegenhoudt.

- Net als de andere planten groeit het onkruid nu ook niet meer zo snel, maar in tegenstelling met de zomer hoeft het nu niet meer zo groot te worden om te bloeien en zich uit te zaaien. Probeer daarom ook nu nog zoveel mogelijk onkruid uit de borders te verwijderen.
- Groenblijvende struiken mogen nu verplant worden.
- Coniferen verplant men het best in de maand oktober of in de periode van maart tot en met april. Coniferen die al verschillende jaren op eenzelfde plaats vast staan kan men beter in het najaar afdoelen (rond steken met de spade) en pas in het voorjaar verplanten.
- Bladverliezende heesters kunnen best nog niet verplant worden. Daarvoor wachten we beter tot hun bladeren verdwenen zijn.
- Het is wel al een ideale periode om de borders plantklaar te leggen. Maak de composthoop leeg en breng een laag van ± 5 cm rijpe compost aan op de nieuwe border. Spit het daarna om en het resultaat zal volgend jaar opmerkelijk zijn.
- Planten die werden opgekweekt in pot kunnen altijd worden uitgeplant. Als de grond al goed nat is door enkele oktoberregens hoeven we zelfs niet te gieten.
- Buddleia (vlinderstruik) en Lavatera (kaasjeskruid) zijn planten met een vrij gering wortelgestel. Daar de planten vrij hoog zijn waaien deze tijdens de winter vaak los waardoor ze afsterven. Dit kunnen we voorkomen door ze nu nog snel voor 1/3 tot de helft terug te snoeien. In het vroege voorjaar (eind maart-april) krijgen ze dan hun drastische voorjaars snoei.
- Op de afgevallen bladeren van rozen zitten er vaak schimmelsporen van roest of van sterreroet. Als we de bladeren niet verwijderen zullen deze in de komende lente het vers ontlukende blad onmiddellijk besmetten. Let er op dat er gedurende de winter ook geen bladeren blijven hangen aan de rozenstruiken want ook die bevatten mogelijks die schimmelsporen. De niet afgevallen bladeren pluk je dan ook best met de hand af.
- Klimrozen en stamrozen kun je nu snoeien.
- Probeer ook eens houtachtige winterstekken te nemen. Dit lukt vrij aardig bij vele sierheesters. Ribes, Forsythia, Ligustrum, rode kornoelje, boerenjasmijn, wilgen,

populieren, vlier, sneeuwbes, Spiraea, Weigela, Laburnum, Hypericum,... In oktober tot februari kun je rechte éénjarige scheuten voor stek snijden. Het zachte boveinde wordt verwijderd en de rest van de scheut wordt verdeeld in stukken van ongeveer 20 cm. Het beste slagingspercentage bekomen we met stekken die een potlood dik zijn.

- Vergeet niet om zelf eens wat tijd te nemen om te genieten van de prachtige herfstverkleuring van sommige bomen en struiken.
- Denk aan de dieren en de vogels in de tuin en voorzie tijdig voer en drinken zodat ze ook in de winter uw tuin van leven en kleur voorzien.

Gazon:

- Nu het stilaan kouder wordt moeten we het gazon minder maaien. Bij de laatste maaibeurt mag je de grasmaaiër in een iets hogere maaistand plaatsen (5 a 6 cm maaiahogte), zodat het gras via de bladgroenverrichting nog extra energie kan opdoen voor de winter. Zorg er in elk geval voor dat het gras niet te kort staat om de winter in te gaan. Bij kort gras kunnen mos en onkruid sneller de overhand krijgen op het gazon. Mos blijft immers doorgroeien bij temperaturen tot aan het vriespunt, terwijl de grasgroei onder de +6°C stil komt te liggen.
- Een toegift van kalk staat nu op de verlanglijst van het gazon.
- Verticuteren om de viltlaag uit het gazon te krijgen.
- Hark regelmatig de afgevallen bladeren van uw gazon zodat dit er niet onder kan lijden. Verzamel deze bladeren zodat je ze nog kunt gebruiken om later deze maand de vorstgevoelige planten mee te beschermen.
- Zaaïen van een gazon kan ook nu nog. De bodemperaturen zijn nu zelfs nog een stuk hoger dan in het vroege voorjaar. Binnen enkele weken heb je nu nog een mooie grasmat.

Bloembollen en -knollen:

- Vroegbloeiende bloembollen kun je nu nog volop planten. Tulpen, narcissen, lelies, krokussen, lenteklokjes,... plant je op een diepte die overeenstemt met 2 maal de bolhoogte. Zorg ervoor dat de bolvoet goed in contact komt met de bodem zodat deze voor de winter nog nieuwe wortels kan aanmaken.

Bollen kopen

- Zomerbloeiers zoals knolbegonia's, dahlia's, gladiolen, Tigridia, Eucomis,... zijn vorstgevoelig. De bollen dienen we uit de grond te halen vooraleer het er op vriest. Laat ze eerst opdrogen vooraleer ze weg te bergen.
- Dahlia's en Canna's (Indische bloemriet) zijn eveneens knolgewassen die gedurende de winter vorstvrij dienen te worden bewaard. Snij de stengels af op 10 cm boven de grond en rooi ze. Daarna reinig je de Dahlia's van alle aarde. Steek ze in een bakje met droge turfmolm of met houtkrullen en zet ze daarna op een donkere vorstvrije plaats. Tijdens de wintermaanden kun je de knollen nog eens nazien op rotting of schimmels. Bij Canna's laat je de grond best rond de wortelstokken gerust.

Moestuin:

- Knip asperges en aardperen tot de grond af.
- De composthoop uitzeven en gebruiken op de opgekuiste percelen + omspitten.
- groenbemesters kunnen worden ingespit.
- Oogst nu nog de bietjes, wortels, selder, pompoenen, late aardappelen en bewaar ze op een vorstvrije plaats
- Knoflook kan men nu best uitplanten
- Gele bladeren die aan de bloemkolen, spruitkolen, winterbroccoli,... verschijnen kunnen we best verwijderen en in de GFT-container steken.
- Koop nu al witloofwortels om zelf wat witloof te forceren.
- Buiten kunnen we nog spinazie, veldsla en winterpostelein zaaien.

Fruittuin:

- De laatste appel, speren en enkele late pruimen plukken
- Nu de walnoten vallen is het ook het moment om de notelaars te snoeien.
- Winterstek nemen van rode bessen, kruisbes,...

Kuipplanten, perkgoed, eenjarigen en tweejarigen:

- De meeste eenjarigen zullen bij de eerste vorst stuk vriezen. Het is wel aangenamer om de planten al te verwijderen nog voor ze tot plakkerig moes veranderen.
- Kuipplanten, niet-winterharde Fuchsia's en Pelargoniums (balkongeranium) kunnen best naar binnen worden gebracht. Bij het binnen halen kan men ook snoeien, de voorziene ruimte voor overwintering is meestal beperkt. Geef ze gedurende de wintermaanden niet te veel water.
- Tweejarigen zoals de viooltjes of Primula's zijn nu reeds te koop. Na een koude vriesnacht zullen ze hun bloempjes even laten hangen om dan tijdens de dag terug te schitteren.
- Vul uw bloembakken met wintergroene al dan niet bloeiende planten. Zo breng je de tuin gedurende de winter toch een stukje dicht bij het huis. Zorg wel voor een goede drainage want dat is zeker nodig. Wees origineel en steek er bv bolletjes van krokussen of blauwe druifjes tussen.

Wintergroene planten voor in bloembakken - enkele suggesties:

- Juniperus squamata 'Blue carpet' met zilverblauw blad
- andere mini coniferen
- Gaultheria procumbens met glimmend groenrood blad en rode bessen
- Hebe (verschillende bladkleuren en vormen)
- Senecio 'Sunshine' (grijs blad)
- Helichrysum italicum (fijn grijs blad)
- Euonymus fortunei 'Emerald 'n Gold' (mooi goudbont blad)
- Hedera helix (klimop is er in alle bladkleuren en vormen)

- Skimmia met zijn mooie bessen
- Viburnum tinus 'Eve Price'
- Erica x darleyensis

- Erica carnea
- Rosmarinus officinalis
- Ophiopogon planiscapus 'Nigrescens' (zwart blad)
- Polystichum setiferum (varen)
- sierkool

Tuinkalender: oktober (wijnmaand)

Oktober is de tiende maand van het jaar in de Gregoriaanse kalender en heeft 31 dagen. De naam komt van het Latijnse oct = acht. Oktober was de achtste maand van het jaar, omdat ten tijde van de Romeinen het jaar in maart begon.

Wijnmaand ook soms zaaimaand genoemd. (de dagen korten met 01h44)

Sterrenbeelden voor oktober zijn Weegschaal en Schorpioen

Weerspreuken voor de maand oktober (wijnmaand)

- Is oktober nat en koel, wordt de winter zacht en zwoel.
- Is oktober warm en fijn, het zal een scherpe winter zijn.
- Blinkt oktober in zonnegoud, de winter volgt snel en koud.
- Houd de boom de bladeren lang, wees dan voor een lange winter bang
- Als de bomen zich ontkleden, gaan de mensen zich meer kleden
- Tot het vallen van het blad, geuren doet het duizendblad
- Oktober met veel regendrang, maakt de sterke man nog krank
- Brengt oktober veel vorst en wind, zo zijn januari en februari zeer mild
- Zo oktober zo ook maart, dat heeft zich immer wel bewaard
- Verdwijnt de boer van de akker, dan worden hond en jager wakker
- Wie veel noten kan klippelen, zal nog van de kou gaan trippelen

- Worden de bladeren geel en krom, kijk dan maar naar de kachel om
- Zoals de weersheilige het eind oktober heeft gedaan, zo zal Allerheilige ermee verder gaan